

Passiv røyking er tema for Verdens røykfrie dag

«Let's clear the air» er slagordet for årets av Verdens røykfrie dag 31. mai. Denne dagen ble første gang markert i 1988 og hvert år siden har Verdens helseorganisasjon markert dagen.

Statens tobakksskaderåd vil i forbindelse med Verdens røykfrie dag jobbe for røykfrie arenaer. Satsingsområder er røykfrie restauranter, idrettsarenaer, helseinstitusjoner og skolegårder. Fylkeslegekontorene og Vær-røykfri-klasser ved skolen skal dele ut blomster og oppfordre til røykfrihet. I annonser i aviser, ukeblader, bussplakater og på tog vil det bli lagt vekt på barn og passiv røyking.

Helseskader

Ifølge tall fra Statens tobakksskaderåd dør hvert år ca. 450 mennesker av passiv røyking i Norge. Ved passiv røyking utsettes man for de samme stoffene som ved aktiv røyking. Ved langtidseksponering for passiv røyking øker risikoen for å få lungekreft med 30 %.

Små barn får oftere luftveisinfeksjoner og gjentatte ørebetennelser hvis de vokser opp i et røykfyllt innemiljø. Passiv røyking øker også hyppigheten og alvorlighetsgraden av astmaanfall hos astmatikere.

Røyking under svangerskapet kan føre til komplikasjoner i svangerskapet, for tidlig fødsel og dødfødsel. Mors røyking i svangerskapet øker også risikoen for krybbedød.

Røykfrie kommuner

Da Gro Harlem Brundtland ble generaldirektør i Verdens helseorganisasjon i 1998, prioriterte hun kampen mot røyking og opprettet en egen avdeling i Verdens helseorganisasjon, Tobacco Free Initiative, som bare jobber mot røyking.

I forbindelse med årets røykfrie dag arrangeres en internasjonal ordførerkon-

kurransé. Verdens helseorganisasjon har oppfordret alle ordførere til å lage en strategi for hvordan de skal jobbe for røykfrihet i sin by/kommune. De beste kommunene på verdensbasis vil bli overrakt en utmerkelse av Gro Harlem Brundtland i Genève 31. mai.

Statens tobakksskaderåd har forsøkt å gi det tobakksforebyggende arbeidet en sterkere lokal forankring, blant annet er det opprettet stillinger som forebyggingsrådgiver hos fylkeslegene. Verdens helseorganisasjon har oppfordret kommunene om å skissere en lokal kampanje for hvordan de skal jobbe for røykfrihet. Statens tobakksskaderåd har støttet oppfordringen.

Les mer:

www.tobakk.no/prosjekt/vrd/kommunebrev.htm

Lise B. Johannessen
Informasjonsavdelingen

Kvinner Viser Vei

Messen Kvinner Viser Vei finner sted i Stavanger 14.–17. juni 2001. Legeforeningen deltar på Akademikernes stand, og har ansvar for standen og programmet lørdag 16. juni.

Leder i Legeforeningens likestillingsutvalg Torunn Janbu sier at messen er en viktig arena for Legeforeningen.

– 50 % av medisinstudentene er kvinner, og vi ønsker å vise at Legeforeningen har flere ansikter, sier hun. – Å delta er en fin markering av Legeforeningen, samtidig som det er viktig å vise hva kvinner arbeider med. Vi har lagt vekt på å ta opp temaer som interesserer kvinner. Vi har prioritert innvandrerkvinnens helse i vid forstand, spiseforstyrrelser samt

seksualopplysning gjennom Medisinnernes Seksualopplysning, sier Janbu.

– Vi planlegger 10–15 minutters sekvenser på standen hvor leger forteller om temaer som vi tror publikum vil være opptatt av. Det er bra at Akademikerne profilerer seg på en slik måte, sier Janbu.

Torunn Janbu

Ellen Juul Andersen
Informasjonsavdelingen

Godkjente spesialister i yrkesaktiv alder per 100 000 innbyggere i de 25 største spesialitetene i Norden per 1.1. 2001

	Norge	Danmark	Sverige ¹	Norden totalt
Folketall i millioner	4,50	5,33	8,88	24,17
Allmenmedisin	51,3	81,8	60,0	58,4
Indremedisin	25,4	19,6	30,3	25,2
Generell kirurgi	19,5	11,7	17,7	17,0
Psykatri	18,8	13,9	16,8	16,7
Anestesiologi	11,4	14,2	13,3	12,6
Fødselshjelp og kvinnesykdommer	9,8	9,2	13,7	11,3
Barnesykdommer	9,2	5,9	13,7	10,4
Radiologi	8,4	7,5	10,4	9,3
Ortopedisk kirurgi	6,8	9,3	11,2	8,8
Øyesykdommer	6,3	5,6	6,7	6,4
Øre-nese-hals-sykdommer	5,7	6,5	6,5	6,1
Føretagshälsövärd ²	–	–	7,7	5,0
Hjertesykdommer	4,6	3,8	6,3	4,5
Nevrologi	4,5	3,5	3,4	3,9
Geriatrici	1,7	1,4	7,2	3,8
Barne- og ungdomspsykiatri	2,9	2,9	3,6	3,3
Hud- og veneriske sykdommer	2,8	2,9	3,8	3,3
Samfunnsmedisin	11,0	3,6	–	3,1
Lungesykdommer	3,1	1,7	3,0	3,0
Revmatologi	2,4	5,3	2,5	2,9
Patologi	3,0	3,7	2,1	2,9
Infeksjons-sykdommer	1,5	1,0	5,3	2,7
Urologi	2,3	2,1	3,5	2,6
Onkologi	2,5	1,6	3,2	2,5
Fordøyelses-sykdommer	3,6	2,4	2,1	2,3
Totalt alle spesialistgodkjenninger	245,8	–	290,0	–

Totalt godkjenninger i de 25 største spesialitetene i Norden 218,4 221,1 252,3 228,0

Antall spesialister (personer) i alle spesialiteter i hvert enkelt land
194,5 234,4 224,2 213,0

Merk at en lege kan ha flere spesialistgodkjenninger og er da medregnet flere ganger, unntatt i den siste linjen. Tallene omfatter bare leger som er bosatte i hvert av landene.

¹ Tallene omfatter bare medlemmer i Sveriges läkarförbund.

² Føretagshälsövärd er ikke godkjent spesialitet i Norge, Danmark og Island.

I tallene for Norden totalt er det regnet i forhold til folketallet i Norden totalt.

Tallene er beregnet ut fra Nordiska Läkarfakta 2001, som er en statistikkfolder utgitt årlig av de nordiske legeforeningene i fellesskap og som siden 1999 årlig sendes ut sammen med Tidsskriftet.

For tilsvarende tall per 1.1. 1997, se Helsefakta i Tidsskriftet nr. 16/1997.

For tilsvarende tall per 1.1. 1998, se Helsefakta i Tidsskriftet nr. 20/1998.

For tilsvarende tall per 1.1. 1999, se Helsefakta i Tidsskriftet nr. 28/1999.

For tilsvarende tall per 1.1. 2000, se Helsefakta i Tidsskriftet nr. 17/2000.